

Irena Vrkljan

SVE JE LAKŠE OD LJUBAVI

Nevenka Macolić: U POTRAZI ZA BISEROM

A Horvat
P Poetry

Irena Vrkljan **SVE JE LAKŠE OD LJUBAVI**

Irena Vrkljan
SVE JE LAKŠE OD LJUBAVI

HRVATSKA LJUBAVNA LIRIKA
(u izboru Ane Horvat)

nakladnik
VERGL

za nakladnika
Zvonko Novosel

urednica
Ana Horvat

2009.

Irena Vrkljan

SVE JE LAKŠE OD LJUBAVI

(pjesme izabrala Ana Horvat)

Nevenka Macolić: U POTRAZI ZA BISEROM

A Horvat
Poetry

ZALJUBLJENI DANI

Ovaj je dan
kao otkinuti list,
samo tišina
i zrak i ti,
on je zarobljen
u velikoj krletki sunca,
koju si nosio kroz ulice,
ovaj je dan uhvaćen
u mrežu tvog lica
i ne može izaći iz tebe,
ne može se otkotrljati
poput lopte
natrag do mojih nogu,
on je ptica koja ne diše,
koja ne čuje,
njega naprosto nema.

Ovaj sam dan izgubila
kao što se izgube ključevi,
kao što se topi snijeg,
ili zaboravljaju prijatelji;
i ja se više ne sjećam
njegova okusa,
njegove obline,
ti si iz njega sve izbacio,
sasvim si ga očistio,
ispraznio, prozračio,
taj dan
zbog toga lagan,
poletio je poput balona
nekamo izvan mene,
da bi postao oblak ili kap kiše,
taj dan,
bez mirisa, trajanja i boje
potpuno se osamostalio
i ostavio je za sobom
samo tebe.

PROTIV METAFORE O SRETNOM PARU

To strašno, to
ljupko smijanje udvoje,
već ulica zbija šale s njim,
to hodanje,
trčanje nekom ususret
i odjednom imamo krila,
bezrazložno, u pjesmi,
ta nada,
vidim žene i prazninu, koju ne ispunjaju
s lijepom haljinom, čizmama, krznom:
uzmi me pod ruku i svijet je odjednom
tu!
Taj trud,
a u očima već tinja mržnja,
raspad zemlje i vode, brza osamljenost,
ta laž, maska trenutka,
oblici, noge, grudi,
sada na njima leže druge slike,

ljubav nacrtana na plotovima,
i kao da to mora biti, taj partner,
kao da nas netko mora voljeti.

Ali oni još uvijek idu zagrljeni,
i govore, da to je onaj pravi,
bespomoćne kolone posvećene starosti,
mi se zadovoljavamo time da budemo
varka u zrcalu,
ta igračka razara sve druge mogućnosti
i samo je literarno ljeto duše
za neku susjedu, za druge parove,
samo je strašno stajanje udvoje,
bolest udvoje, šutnja.

I onda je kasno za kuću, koju smo kupili,
djecu, koju smo imali, torte i stara pisma,
sunce još tinja, ali to je samo još jedan
mehanizam
onaj kome smo blizu, teško nas podnosi.
I mi moramo naučiti igru, učiti, igrati,
ne bol, ne suze, već smijeh,

bol će postati sve manja i manja,
i zatim ništa, divna pustinja, mirne ruke,
o kako je neki put lijepo biti sam
i bez sreće.

ROMANTIČNA PJESMA

Pijesak boje meda,
kosa boje pijeska
i lak dodir tame,
koja te zaklanja, koja te odvodi,
na neku drugu planetu
na koju tako ravnodušno
svakog dana putuješ,
zajedno sa svojom sjenom,
zajedno sa svojim licem od pijeska
koja se rasipa među mojim rukama
i ja te ne mogu sačuvati,
glatki su zidovi noći
i ja te ne mogu zarobiti,
vjetar te raznosi po čitavoj sobi,
po svim stvarima koje dotičem,
i ja te ne mogu uhvatiti,
ti si pješčani sat
koji se razbio

iznenadno,
kao od umora,
ti prolaziš među mojim prstima,
padaš meko i lako
na usne,
na kose,
pretvaraš se u daleki sprud
u izgubljene predjele sunca,
ti si samo čovjek od pijeska,
a ja vjetar
koji te raznosi

KASNO LJETO

U ovaj dan od sasvim obična stakla,
vrijeme je imalo gustoću mulja
i poslijepodne je bilo zeleno
u kvadratu prozora,
u ovaj sasvim običan dan
a ipak nimalo nalik na druge
vlaga je sporo rasla
i prekrila melankolično tijelo sata
koji me zlokobno promatra,
u ovaj dan koji sam našla
na lišću što već pada,
ja sam se pretvorila
u tjeskobnu riječ
između mog i tvog carstva sjena,
ja sam slikala ptice i prenosila ih
s mog ramena na tvoje,
ja sam pretrčala daleki put
između usamljenih uzglavlja srca.

U ovaj običan dan ti govoriš,
vrijeme je ljeta
a ja se preoblačim u zagrljaj,
ja sanjam,
ja se plašim
posljednjeg sunca koje će odnijeti
sve stvari koje smo voljeli,
moje i tvoje ruke,
naše oči,
ja se plašim
pustoš će se naseliti na sve jastuke
i veliki brodovi raznijet će ovaj dan
na sve četiri strane vjetra,
na sve četiri strane neba,
ovaj dan koji je već prošao,
koji je odmah pobjegao
i poslao monotonu kišu
da padne na njegov trag.

DANI ZIME

Snijeg, ne žurim više, ništa se ne mijenja, nijedna slika,
ista Klaićeva, bezazlen perivoj, dani bez kisika.

Što još to znači, moj suputnik ili ti pored mene,
neki čovjek, riječ, ovalna posuda slanog prosinca?
Ne, ne znam više ni jedno ime kome treba moj šal
i pjesma,
ne krivim ništa, to se život gasi
i prestaje da blista.

Izmišljam bolest kako bi sve izgledalo prirodno,
ne postoji više slušač pred kojim mogu govoriti,
hladno je i odjednom mi se čini, o mrtvo sunce,
da je lakše bez snijega umirati.

Pogledaj, i izlozi mi odobravaju što te zaboravljam,
pjesma se uči korak po korak u danima zime,
kad ustajem s ravnodušnim očima zmijskim srcem,
a stupovi leda me divno grle.

Gledam prazninu ispod tvog lica, neuvježbanu
hitrinu tvojih pokreta, močvarnu površinu smijeha,
i čudim se što više ne osjećam slatkoću koja opčinjava,
vrijeme je, vrijeme je naučenih rastanaka.

Tako svijet postaje običnim predmetom u mojoj ruci,
odbačen kao staro pismo ona ga nevoljko odlaže
na rub stola, u sivoj svili prašine,
on ne ostavlja nikakav trag, ne, ni ti nemaš djetinjstva,
nisi znao da rasteš, a čak to biljke mogu,
dok mislim na tebe ispunja me samo tužna dosada.
Od svih napora ostaje samo to i dva stakla
jutra, ništa veliko, nikakva bol,
sporo šetam po jezeru u koje svi zajedno tonemo,
zbrajam valove, mirno ležim, živim tu smrt,
širim ruke prema odrazu koji već nestaje,
ali ni to nije više stvarni pokret, mirovanje je tako
savršeno da ne postoje razlozi za bilo koji osjećaj,
no ipak znam: sudbina koju doživljavaš obasjava i
mene.

→

Još prilično nespretna u tom toku mlake bare,
ali naučit ću to, sve je lakše od ljubavi,
i tako se i ja pridružujem velikoj skupini stabala,
što žive unutar svoje kore, sigurno i besmisleno
kao punjene ptice koje umiru u muzejima,
u svojoj nekorisnoj i neuvjerljivoj pomisli da slične
grlicama.

Mirim se time, o zebnjo pjesme,
u konačnoj i potpunoj pobjedi mrtvih stvari
postajemo osamljeni, i ubrzo suvišni.

AUTOPORTRET

Raščupana kosa
srce sasvim malo, boje stare naranče
i još naboranije
u suhom i krtom kovčegu tijela,
smijeh se preselio nekamo drugamo,
suze u jeftin novinski papir u koloru,
pjesnici umiru brzo,
mokra je ruka u rukavici,
drugu nemam više,
uvijek dva koraka pred licem starice,
malo smrti, malo okrutnosti,
malo gorčine na usnama,
nekog su opet zaboravili,
kolut sam žice,
sjena tijela na ulici
dovoljna je, da se ukočim.

→

Straža na podnožju nade,
što bješe moja prijateljica nekoć,
kad je još bio moguć bor od stakla
i svijet kao put
od mene do tebe.
Što je ostalo,
šećerni preljev više nisam,
daleka marama
i niski prozor.

Kažu,
da je za poeziju problem
riječ napalm ili krv, teške riječi,
duga je povorka ubijenih slika,
ipak, zemlja postoji, iako kruh u staniolu
nema više okus sunca,
i sjećanje može da izblijedi, kažu,
možda, poezija tako leži na glasnom bubnju,
kao djetelina, što je znak bjeline na deterdžentu,
kažu,
nema više ničeg, nema više ništa,
i ostatak meda u mom srcu iznenadno hlapi,

no ipak, ljubav je nježna i s kišom u sprezi,
što neprikladno pada
iz jedne kuće koju znam, koju pamtim,
pada na pjesmu, usprkos svemu,
pada, živi i buja

ČAROLIJA ZABORAVA

U ovom prostoru
omeđenom stablima mog razuma,
u ovom prostoru bez glasova,
u ovom sjećanju,
zatvorenom u tamni обруč tijela,
u ovoj boli
u ljubavi nepravednoj
u ljubavi
ja dozivam lice
koje sam posjedovala juče,
ja dozivam noć.
U ovaj sat neponovljen,
u ovaj dan neotrovan
blizinom vremena,
u strahu prisutnom među oblicima,
u ovaj moj plač,
neka iz mahovine iziđu sve košute
i polože moje tijelo
na zle i visoke borove,

danas,
na dan neprolazne osvete,
neka umorne žene svežu moja stopala
i zapale sve lađe,
snene pod lukom mog vrata.

Ja zovem.
Neka dođe tišina,
neka dođe velika tišina,
neka se rijeke udalje od obala
i tijelo neka napusti
dubinu vlastite krvi,
jer ja više ne poznajem
granicu svog krika,
ne vidim više daljinu između dva neba,
ne osjećam krv.

U ovaj suton
sastavljen od dva oblika patnje,
u ovu plahost
koju nose stupovi

lagani od nevinosti ljeta,
u ovaj san
ja dozivam riječi
nage i bez uspomena,
ja dozivam agoniju
hladniju od snijega.
U disanju moje kože,
u ove plohe tuge,
u ovu tamu,
ja zovem vjetar
koji briše obrise gorkih planina,
vjetar zaborava,
ja dozivam pčele,
da lancima bez zvukova
zarobe tu travu
taj plamen
na tvome imenu.

Ja zovem.

Neka se mora preliju
u presušen izvor zemlje

i zaustave krv
koja me napušta,
neka se moja zaljubljenost
pretvori u osamljene perivoje,
moj osmijeh otuđi od sunca,
neka oštrice izrasle u dodiru naše šutnje
prodru kroz ovaj plemeniti okus smrti.

Nadite me
vežite me
spalite moje sjećanje,
zakopajte moje sunce
u jezgro najtamnijeg korijenja,
otvorite moje dlanove od soli
i oduzmite mi taj lik
koji i šljunak pretvara u ljubav.

URE

Kad osluškujem hod ptica u sebi,
zapanu praznine
napuštene sjene
očajno umijeće laganja
okus ljubavi što stari
one što preklinju dan i visinu neba
one što mrze noć i poruku puti
i one koje prepoznajem dlanom,
kad sve to skupim,
nađem i zagrlim,
kad se presavijem u pasu,
kad se pretvorim u školjku,
u dah,
kad osluškujem hod ptica u sebi,
zle brodove koji su zarobili našu luku,
pomičem kazaljke na koži tvoje ruke
i starim.

SUDBINA

I

Skamenjena na velikom trgu snova,
naslonjena uz bridove neba,
prestrašena u grlu rose,
nijema poput leptira
okrećem svoje lice zemlji
jer svuda nalazim tebe.

Hrabra na žici iznad ponora,
ponosna među obalama ohole rijeke,
ja dozivam noć prisutnih godina,
sav očaj napuštenih dvoreda,
sve naricaljke predaka,
jer svuda nalazim tebe.

U ustima ovog zdenca
ne dodirujem rubove vode,
ni dno u srcima riba
prolazim poput kiše
kroz tkanine gradova,

→

vezujem se glađu,
ranjavam vid na oštrici sunca,
stojim na paljevini vlastita sluha,
poklanjam se izvoru mora
i pronalazim svoj strah.
Odrezala sam kosu
spalila sam lice
oderala kožu
pretvorila sam se u izgorio pejzaž,
ali ti me ne prepoznaješ.

II

Zbog tebe
odijevala sam se u lice trava,
i zaustavljala sam sjene mjeseca
na svim oblicima tvog vrata,
zbog tebe
u ovoj polovini mog dana
rasprostirala sam vrtove riječi
koje pamtim od djetinjstva,
kad su igre bile svečane,

a kosa još mlada.
Nisam zaboravila korijenje očiju
na obali onog drugog svijetla
što me doziva
mrežom svog glasa
i tjeskobom snijega,
nisam stajala kraj rijeke,
nisam gledala brodove
koji odnose dijelove našeg tijela,
nisam okusila ruže
snopovima plamenita ljeta.

Zbog tebe
pamtila sam oblike zagrljaja,
dvije malene bitke
na obronku straha,
robovala sam stablima
i pijesku pred zatišje vjetra,
nosila sam tuđe haljine,
pretvarala sam se u zeca i srnu,
bila ograde od žice.

→

III

Zbog tebe
ne znam vitka i rana jutra
i ja se bez sjećanja
radujem oblini mladog šljunka,
jer tko će od sinova mojih
nalik mijenama duge,
zaustaviti mahovinu i dane
što prodiru u pore mog sna?

Tko će kad tebe nema
zatvoriti vrata
zatvoriti usta
zaustaviti krv,
pred dolaskom
divljih stada godina?

GODINE PROLAZE

Među pogledima
koju su do ruba puni poruge i zime
nismo znali sačuvati
malu škrinju
s našim rukovanjem,
nismo se tražili pokraj predmeta
što postaju zli, ubojiti i opasni
i mrze naše tijelo,
zastali smo
da beznadne
i tako sumorne slike
objesimo na zidove
što izdaju
sudbinu ove bezimene priče,
dok vrijeme ljušti naslagu uspomena
i gradi maglu,
i gradi saonice,
kada je snijeg odavno zaboravljen,

→

i kada lavine donose nove brodove,
a onih starih
ima već previše
da bismo na svima mogli ploviti.

BILJEŠKA O PJESNIKINJI

Irena Vrkljan rođena je 1930. u Beogradu – umrla 2021. u Zagrebu, pjesnikinja, prozna spisateljica i prevoditeljica.

Studirala je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu kao i filmsku režiju u Berlinu.

Pisala je scenarije za televizijske i radijske drame, te likovne kritike.

Bavila se i književnim prevođenjem.

Djela su joj prevedena na njemački,

engleski i talijanski jezik. Pjesme Irene Vrkljan uvrštene su u mnoge pjesničke antologije. Dobitnica je više značajnih književnih nagrada. Živjela je u Berlinu i Zagrebu.

Objavljena pjesnička djela:

Krik je samo tišina (pj.), Beograd, 1954.,

Paralele (pj.), Zagreb, 1957.,

Stvari već daleke (pj.), Zagreb, 1962.,

Dobra prijateljstva (pj.), Zagreb, 1963.,

Soba, taj strašni vrt (pj.), Zagreb, 1966.,

U koži moje sestre (pj.), Zagreb, 1982.,

Veče poezije (pj.), Zagreb, 1987.,

Sabrane pjesme, Zagreb, 2006.

KAZALO

ZALJUBLJENI DANI	6
PROTIV METAFORE O SRETNOM PARU	8
ROMANTIČNA PJESMA.....	11
KASNO LJETO	13
DANI ZIME	15
AUTOPORTRET	18
ČAROLIJA ZABORAVA.....	21
URE.....	25
SUDBINA	26
GODINE PROLAZE	30
BILJEŠKA O PJESNIKINJI	33

Irena Vrkljan
SVE JE TEŽE OD LJUBAVI
(pjesme izabrala Ana Horvat)

nakladnik
VERGL
Zagreb, Trpimirova 7

za nakladnika
Zvonko Novosel

urednica
Ana Horvat

tehnička urednica
Valentina Viskov

vinjeta
Nevenka Macolić

korektura
Asja Petrović

e-mail redakcije
anahorvat16@gmail.com

copyright
Ana Horvat i Nevenka Macolić

AE Forvat
Poetry

